

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
întreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarife

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

Țara întreagă a sărbătorit ieri prin servicii divine, cuvântări și parăzi militare ziua numelui Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia, urând Vlăstarului Regal ani mulți cu sănătate și fericire.

A XX-a aniversare a armistițiului.

La 11 Noembrie 1938

Zi evocatoare a unei biruințe comune, ca rezultat a unor suferințe și jertfe de sânge pe altarul dreptății, în salvarea principiului naționalităților și auto-determinării popoarelor!

Zi a triumfului și a libertății popoarelor subjugate de vicisitudinile istoriei și de nedreptățile seculare!

Zi în care se sărbătorește amintirea marelui suflet Clémentineau, — a voinței în acțiune „Père la Victoire” —, a nemuritorilor Foch, Pétain și Lyautéy, a înfrângerii glorioase pe câmpurile de răscumpărare cu sânge a sacrificiilor milenare ale poporului Român pentru descătușarea lui și a celorlalte noroade oprimate de stăpânirea habsburgică, alături de Franța generoasă și eroică de totdeauna!

Astăzi, la a XX-a aniversare a armistițiului, România întreagă a Regelui Ferdinand cel Leal a rămas aici, la gurile Dunării, straja neclintită împotriva tuturor încercărilor făcuse sau ocolite de destrămarea socială și de distrugerea a civilizației europene.

Acum, sub domnia marelui și iubitului nostru Rege Carol al II-lea, cu geniul Său politic, cu inima-I și cu prestigiul Său frescibil, România înfloresce necontenit. Sălășuitrea meritului și a cinstei pe meleagurile noastre aduce propășirea, așa cum altădată înflorea sub domnia primului cititor de țară: Regele Carol I.

Unirea d'atunci a devenit astăzi desăvârșită și armonica uniune sufletească a tuturor Românilor!

Secretul unei victorii este unirea.

Biruința conservării unui patrimoniu este tot unirea și puterea. Să nu lăsăm acum nici armele și nici să nu dezarmăm sufletește! Atâta timp cât dănuște încă campania de ațănare la războiu să ne înarmăm. „Este ușor a vorbi de dezarmare — a declarat Führer-ul Cancelar Hitler, Dumineca trecută la Weimar — dar atâta vreme cât nu se produce dezarmarea spiritelor, nu regret că nu se produce dezarmarea militară”.

Dezarmarea ațănătorilor la războiu atât peste hotare, cât și înăuntrul țării este de dorit să se producă cât mai de vreme.

Incredere și ascultare în înțelepciunea Augustului nostru Suveran; mâna de prietenie a tuturor acelor — vecini sau state de veche amiciție sau de nouă colaborare pacinică și economică — ce se întinde și munca fără preget pentru înflorirea Patriei sunt astăzi singurele cheazăși și posibilități pentru menținerea unui patrimoniu pecetluit cu sângele și jertfele a nesfârșite generațiuni și a unor hotare, să se știe, pe veci trăsate și imprescriptibile.

Ion V. T. Stănescu

La Londra:

„Sezon românesc”

Londra, capitala celui mai mare imperiu al lumii, cu tradiții seculare, cu demnități și orgoliul ei, cu ceața ei, este cuprinsă de emoție. La 15 Noemvrie sosește Suveranul României, însoțit de Fiul Său Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia.

Pentru această vizită oficială, întreaga populație a metropolei se pregătește cu înfrigurare.

Dragostea englezilor pentru capetele încoronate, pentru conducătorii destoinici ai popoarelor este cunoscută.

Respectul și iubirea pentru monarhie nu este nicăeri mai frumos împletită, mai expresivă și mai sinceră, ca la supușii M. S. Regelui Angliei.

În capitala împărăției albiului Majestatea Sa Regele Carol al II-lea și Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia, vor cunoaște triumful unei primiri, cum numai „insularii” știu s'o facă.

Prietenia tradițională, sinceră și leală, între Anglia și România, încercată și verificată în vremuri de restriște, este acum reconfirmată, întărită.

Interesul pe care îl arată Anglia țării noastre, dorința de

a ne cunoaște cât mai bine, se manifestă neîncetat.

Și pentru ca România să fie cât mai bine înțeleasă de marele public londonez, sezonul de iarnă al Londrei se va numi: *sezon românesc*.

Obiceiurile noastre, portul românesc, sufletul poporului dela Dunăre, cu folklorul lui, cu calitățile lui cavalești, va fi în țarna aceasta obiectul de cercetare, de cunoaștere și de pătrundere a întregii lumi anglicane.

În aceste vremuri de continue agitații pe plan politic internațional, aprecierea și interesul Angliei pentru noi, sunt mai mult decât reconfortante.

Cavalerismul englez își dă mâna cu lealitatea românească, pentru consolidarea păcii și a actualelor fruntării, pe continentul european.

Accidentul căpitanului aviator Papană. Cunoscutul aviator căpitan Al. Papană, care după cum se știe se află în țară, unde a sosit după renunțarea la raidul transatlantic, a suferit un accident în următoarele împrejurări:

Pe când se afla în Sinaia, unde a venit pentru a-și întrema nervii sdruncinați, a voit să facă o ascensiune în munte. În drum spre cabana Sf.

† Dr. N. Vecerdea

La Sibiu s'a săvârșit din viață Sâmbătă în 5 Nov. a. c. consilierul onorar al Curții de Casație Dr. Nicolae Vecerdea, fost pe vremuri avocat și director al sucursalei Băncii „Albina” din Braşov. Inmormântarea a avut loc alaltăieri în asistența unui public numeros, care a ținut să dea ultimul onor pământesc acestui fruntaș al vieții ardelenice, care a activat ani de zile pe teren național, economic și cultural.

Regretatul defunct a fost bine cunoscut și la Braşov, unde a condus timp de mai mulți ani Institutul „Albina”. În acel timp a căzut și reorganizarea ziarului „Gazeta Transilvaniei” după moartea neuitatului director al „Gaz. Trans.” Dr. Aurel Mureșianu, în vara anului 1909, defunctul conducând cu multă pricepere, ca delegat al frunțășilor braşoveni de pe atunci și din însărcinarea Comitetului de conducere a Partidului Național Român, tratativele cu moștenitorii Familiei Mureșianu pentru trecerea ziarului și a tipografiei în proprietatea Societății în comandă „Tipografia Mureșianu Brăncușe et Comp.” și pentru asigurarea materială a continuității apariției acestui vechiu ziar, ducând la bun sfârșit această „acțiune de salvare”.

Intrând România în 1916 în acțiune și ocupându-se de către armata fraților eliberatori orașul Braşov, Dr. Nicolae Vecerdea a fost numit prefect al Poliției Braşov, retrăgându-se deodată cu armata română în Moldova. După războiu a ocupat un timp demnitățile de prefect al județului Treiscaune, iar mai târziu a ajuns consilier la Curtea de Casație din București.

După trecerea sa la pensie s'a stabilit din nou la Sibiu, unde activase ca avocat și funcționar sup. al Băncii „Albina” și unde retras din viața publică, și-a trăit ultimii ani.

Ziarul „Gazeta Transilvaniei” deplânge în defunctul pe bărbatul, care în grele împrejurări a contribuit cu mult interes și energie la salvarea și reorganizarea „Gazetei Trans.”, din a cărei direcțiune a făcut parte, până la lichidarea societății în comandă.

Odihnească în pace, iar familia îndoliată primească sincere condoleanțe.

Ana, din cauza zăpezii abundente de pe munte, a căzut într-o prăpastie provocându-și leziuni corporale. Zăcând în nesimțire mai multe ore, a fost găsit de ordonanță, cu membrele înghețate din cauza gerului.

D-l căpitan Papană a fost adus în oraș, unde i s'a dat îngrijirile necesare. Din București a venit la Sinaia d-l general Papană, tatăl aviatorului. Starea accidentatului e gravă.

Un strigăt de alarmă și un apel.

NE MOR COPIII!

Dintr'un capăt la altul al țării, copiii, viitorul neamului nostru, pier.

Zi de zi pierderea se mărește și puterea națiunii scade. Această tristă constatare stăruie de demult și cu tot ecoul plin de îngrijorare, ea n'a îndemnat la nici o măsură.

Pe tot cuprinsul țării asistența copiilor e atât de mică, cu toate sentimentele binevoitoare ale cătorva, dar prea puțin, încât copiii noștri au rămas ai nimănui.

Ridic acest strigăt de îngrijorare și fac apel la toți oamenii de bine, care cred în viitorul neamului nostru, să vină în ajutor.

Fac apel la cei 25.000 oameni de bine, care vor înțelege acest apel și care vor găsi în bogăția sentimentelor de recunoștință ce păstrează acestei țări, înalta obligațiune morală, ca din prisosul vieții lor să vină în ajutorul celor mici, celor săraci și celor lipsiți.

Fac apel la cei 25.000 patroni de sate ca să-și reverse dragostea lor în această mare faptă de bine, de a îngrij, susține și călăuzi în satul, unde au văzut lumina zilei și din care s'au ridicat, — pe copiii statului.

Lista mare stă deschisă și îi așteaptă.

Medic general Dr. N. Marinescu
Ministrul Sănătății și Asistenței Sociale

Problema

Ruteniei subcarpatine și România

Primul consiliu național central rutean ținut la 8 Octombrie 1938 la Uzhorod (fost Ungvár), bazat pe hotărârea sa din 20 Septemvrie 1938 prin care cerea dreptul de autodeterminare pentru poporul rutean subcarpatin, a cerut guvernului din Praga recunoașterea statului autonom al Ruteniei subcarpatine, formându-se guvern propriu din sânul reprezentanților celor două consilii naționale, cari reprezentau interesele poporului la Praga și la Uzhorod. Cererea a fost remisă la Praga prin ministrul rutean în guvernul central cehoslovac Parkani și aprobată la 12 Octombrie. A doua zi a fost formant la Uzhorod primul guvern autonom rutean, compus din parlamentari ruteni aleși în 1935 în Parlamentul din Praga. Formația nesatisfăcând pe toate partidele politice, — în total 5 partide politice, — i s'a dat acestui prim guvern denumirea de „guvern de tranziție”, cu obligațiunea de a apăra interesele naționale rutene și independența țării față de pretențiunile Poloniei și Ungariei, cari urmăresc împărțirea în două și apoi frontieră comună. După lichidarea diferențelor maghiaro-slovac-rutean, guvernul de tranziție urmează să convoace corpul electoral, iar primul Parlament rutean subcarpatin să se pronunțe asupra viitorului față de Praga pe bază de stat autonom federal, ori ca stat independent și aliat?

Situația politică de azi din Rutenia subcarpatină, analizată absolut imparțial și strict obiectiv, ne îndreptățește să credem că toți șefii și frunțășii celor 5 partide politice, dizolvate azi din motive de pură tactică politică, inclină spre proclamarea independenței, cu scopul de a se putea refăce la momentul dat Ucraina Mare. Șeful partidului agrar auto-

mist rutean Andrei Brodi, opunându-se discret acestei formații și pe baza legăturilor sale discrete cu guvernul din Budapesta, a fost arestat zilele trecute și urmează să fie judecat de consiliul de războiu din Uzhorod, pe bază de trădare de patrie.

Confruntând aceste fapte istorice cu declarațiile prelatului rutean Voloșin, actualul prim-ministru făcute ziarului oficios „Nova Svoboda” din Uzhorod, constatăm că planul de înfăptuirea independenței este viu susținut de toată națiunea ucrainiană din Europa. Iar din hotărârile rutenilor emigrați în Statele Unite americane constatăm că fondurile de luptă și de propagandă sunt date de comitetul național ucrainean din New-York. Mai constatăm din rezoluția lor votată la 19 Oct. 1938 că hotarele statului independent să cuprindă toată regiunea Prișiv, ce aparține azi Slovaciei de est, că planurile polono-maghiare referitoare la granița comună trebuiesc combătute cu toată înverșunarea, că Ungaria trebuie ținută mereu în „cămașă de forță”, eventual cu vecinul dela sud și dela est, adică cu ajutorul României și al Slovaciei și că comunismul trebuie suprimat nu numai în Rutenia subcarpatină, ci și în toată Galiția occidentală și de sud, pentru ca apoi să fie mai triumfală intrarea în Ucraina de azi, ținută sub călcăiul călăilor din Moscova.

Ținând acum seama de faptul că ceasul răfuielii definitive în Rusia sovietică se apropie tot mai mult și tot mai sigur, putem afirma că soluția problemei Ruteniei subcarpatine este hotărâtoare pentru soarta viitoare a popoarelor din Europa de est și din estul apropiat. Căci dacă nu se poate tăgădui că Hitler a dat una dintre cele mai formidabile lovituri comunismului în

Europa centrală, totodată anexând la Reich 28 de mil de km. p. și 3 milioane și jumătate de germani sudeți, iar genialul om Benito Mussolini înfrângând comunismul în Spania prin generalul Franco și punând în agonie comunismul în Franța prin d. Daladier, în vederea înfăptuirii unui bloc latin italo-franco-spaniol, atunci tot așa nu se poate tăgădui că problema rutenilor subcarpații trebuie privită și analizată din următoarele 4 puncte de vedere:

1. Rămânerea Ruteniei subcarpatine la ciuntita Cehoslovacie va produce o radicalizare națională, adică o înăsprire de de raporturi ceho-rutene prin nevoia de a plasa undeva pe cehii plecați din teritoriile sude, cedate Reichului. Urmarea acestui caz înseamnă o radicalizare socială, ce poate furniza mult material de propagandă Moscovei în agonie. Mai poate însemna menținerea unei comunicații directe între Praga și Moscova, bazată pe ajutor militar mutual în caz de nevoie.

2. Anexarea la Ungaria înseamnă violarea dreptului de autodeterminare relevant și în acordul de la München. Mai înseamnă o asuprire a întregii vieți naționale rutene, o maghiarizare, și o exploatare mai brutală decât înainte de ultimul război. Urmarea acestui caz ar produce permanente turburări și neliniști între ruteni, de care

comunismul se va folosi spre dauna tuturor vecinilor, iar granița comună maghiaro-polonă înseamnă zădărnicierea planurilor de viitor ale Germaniei față de Rusia, planuri imperialiste despre cari va vorbi Moscova și statele baltice de mâine, noi nevoind să-le arătăm azi.

3. Independența Ruteniei subcarpatine înseamnă victoria morală și politică a ideii naționale rutene, bazată, pornită și hrănită de dorința înfăptuirii statului Ucraina-Mare, în conformitate cu convenția secretă dintre fostul guvern al Ucrainei și congresul general al rutenilor din fosta monarhie habsburgică, ținut la 18 Octombrie la Lwow (Lemberg) în 1918.

4. Impărțirea Ruteniei subcarpatine atribuind fâșii de teritoriu Ungariei la sud, înseamnă grave pagube sociale, naționale și de siguranță pentru viitorul României, care trebuie să-și spună cuvântul său hotărâtor prin glasul de profundă și înaltă înțelepciune a M. S. Regelui nostru mult iubit Carol al II-lea, interloacând în mod concludent și categoric clauza națională că la adică trebuie redată sânelui mamei lor toți cei 1 milion și 200 de mii de frați Români dintre Nistru și Niepru.

Atâta deocamdată.

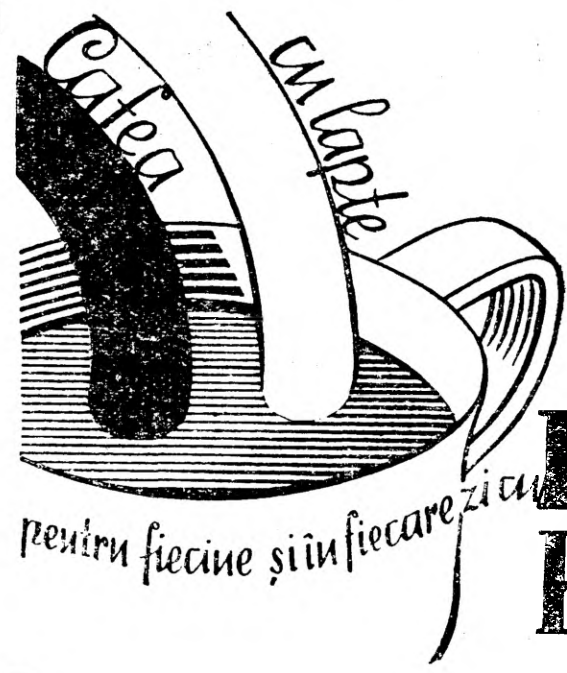
Dr. Romulus Damian.

nu vedeau în acordarea direcțiilor decât o nesfârșită sursă de afaceri. Așa de exemplu, ieșea directorul la pensie în Iunie și, în loc de a se trece direcția colegului său dela aceeași școală, se transfera în locul vacant, un alt dascăl străin de acea școală și chiar de localitate și acesta devenea director! (Avem un caz și la noi și-l vom arăta la vreme intrucat merită să fie cunoscut și... sancționat).

Asemenea procedeu, nenatural și anormal, nu făcea decât să convingă pe cetățeni, că autoritatea școlară e absentă, tocmai în ocaziunile când prezența ei e necesară pentru a da deslegare echitabilă și legală problemelor, față de cari cetățenii nu's nici străini, nici dezinteresați. Fiindcă, funcțiunea de „director de școală primară” nu-i o simplă însărcinare birocratică legată doar de forme și scrise — cum credeau din nenorocire atâția revizori, inspectori și parveniți politici cocoțați la centru, cari știau să aranjeze direcțiile la cafenea sau la cârciumă — ci e o misiune cu dublu rol, covârșitor de important în mersul educației și culturii populare românești.

Directorul trebuie să fie un perfect cunoscător al cetățenilor în mijlocul cărora lucrează. Și acest lucru nu i se poate cere unui nou transferat sau detașat. Fie care cartier de oraș și fiecare colțșor de comună rurală are particularitatea sa, de care un director de școală primară nu poate fi străin. Mai ales, în locurile unde trăiește și populație minoritară, a trece peste învățătorul român care a funcționat la școala respectivă și a aduce peste noapte un director fabricat aiurea, faptul e o adevărată calamitate și pentru școală și pentru autoritate.

Ioan C. Dogaru

Francck Kneipp

pentru fiecare și în fiecare zi

Producția vinului pe țări

Ca țară viticolă, România își are locul printre cele dintâi, atât calitativ cât și cantitativ, clasată fiind ca una din cele mai importante țări viticole.

În ordinea importanței lor, marile țări producătoare de vin sunt: Franța, Italia, Spania, România, etc.

După datele Institutului Internațional de Agricultură din Bruxelles, producția vinului se prezintă astfel în diferitele țări, între anii 1931-1936 (cifrele sunt socotite în mil de hectolitri):

Țările	Anii				
	1931-1932	1932-1933	1933-1934	1934-1935	1935-1936
Algeria	15.857	18.180	16.731	22.043	18.910
Argentina	2.101	7.839	7.500	4.417	—
Brazilia	933	686	526	565	—
Bulgaria	1.940	2.030	2.160	2.370	2.800
Chili	2.315	3.078	2.925	—	—
Franța	59.331	49.570	51.766	78.144	76.000
Germania	2.640	1.600	1.670	4.210	3.856
Grecia	1.945	3.815	3.866	3.578	—
Italia	36.332	45.412	33.035	30.549	48.073
România	8.748	7.815	7.514	8.704	10.458
Spania	18.600	20.660	19.270	21.180	10.027
Statele-Unite	—	—	4.100	5.100	6.000

Rezultă deci, că în anul agricol 1935-1936 România a fost printre primele țări producătoare de vin, deținând locul al patrulea.

Direcțiile de școli

III

Pecatul în care s'a persistat — din punct de vedere al formei — la numirea directorilor, a fost: direcția se acordă celui mai mare în ... grad. Căci când învățătorul definitiv are de parcurs, în car era sa zece grade și tot atâtea clase! Are doar două grade: gradul II și gr. I. Nu se mai poate persista în acest drum pe deoparte, fiindcă toată lumea știe cum s'au obținut gradele sub dominația politicianismului, iar pe de alta, pentru că gradul aci nu înseamnă nici conștiință românească, nici strălucire intelectuală și morală, nici forță creatoare.

Nu gradul să confere direcția, ci vechimea la școala respectivă. Probabil vom avea ocazia să arătăm, că sunt învățători minoritari cari au gradul I și abia pot bălăbi câteva vorbe

românești, dar sunt și dascăli români cu jertfe pentru Patria lor și cu activ prodigios în domeniul național cultural, cari totuș n'au gradul I, pentru că nu s'au închinat la toți „sfînșii”, iar alții au trebuit să recurgă la justiție, ca să-l obțină! Și l-au obținut, spre cinstea justiției și spre rușinea vârcolacilor ajunși la comandă, prin demagogie și necinste.

Creдем apoi, că a sosit timpul să se inițiere cu desăvârșire procedeu atît de mult întrebuintat în perioada de mnenie tuturor patimilor și intereselor lătraleice, la numirea directorilor. Asistați bunăoară, la comedii cari provocau în public, nu numai indignare, ci nesfârșite comentarii cari de cari mai originale pe socoteala autorității școlare și în deosebi a inspectorilor și revizorilor cari

Din trecutul unei bănci românești

Banca „Șercăiana” cu sediul în Șercaia, a decis acum a-și muta sediul în Făgăraș. Din acest prilej, evidențiez aici câteva date, din trecutul acestei bănci românești, care și-a avut până acum sediul în acest ținut curat românesc.

Scrisoare din Șercaia.

Banca „Șercăiana” a fost înființată în anul 1903. Statutele băncii sunt înscrise la Tribunalul Brașov, cu data de 22 Octombrie 1903. Fondatorul societății este medicul român de pe vremuri Dr. Pompeiu Gherman, dîmpreună cu o parte în-

semnată a Românilor din Șercaia, cei mai mulți decedați cum sunt Gheorghe Vlad învățător, Victor Vlad, Barbu Langa, Spiridon Muntean, Simion Langa, David Vlad, Bucur Prună, toți decedați, precum și Ioan Maier, dr. Hariton Pralea, fost avocat în Șercaia. Tot ca fondatori amintim pe fruntașii depe sate Gheorghe Urs, Emil Popp, Tamaș Pop, Tamaș Boeriu, Ioan Fătu, Gheorghe Halmaghi, dr. Nicolae Șerban, dr. Andreiu Mîcu, Ioan Dejenariu, fost con-

Mamă

Două mâini uriașe. Un brâu lat, roșu. S'a indoit puțin pentru a putea intra pe ușa cărucmei.

Aproape toți clienții l-au salutat.

— Noroc, nea Mitule!
Fără a răspunde cuiva, s'a așezat — a gemut? — pe un scaun, la o masă, în fund.

Are o față crispată, roșie, fioroasă aproape

— Cu ce să vă servim, nea Mitule? — întrebă un băețș de prăvălie.

Mitu Cătea întoarse capul, repede, spre el.

Văzând picul, s'a înșeninat, așa, deodată.

— Tu nu știi, mă, ce vrea Mitu Cătea? — drojdie, o litră.

Acum, de-abia, și-a aruncat privirea — din nou cruntă — în local.

Ochii lui, puțin roșcați, nu se opriră însă asupra nimănui. Bețivii, care până atunci șgălau ochii la el, surprinși de privirea-l, se întoarseră iute, cutremurați parcă.

Mitu Cătea bău drojdia simplu, ca pe apă, apoi se întoarse și întrebă, fără a privi pe cineva anume:
— Oanță a mai fost pe-aci?

— Da, nea Mitule, se grăbiră câțiva a-i răspunde.

— V-ne și astă seară — am vorlit cu el, spuse unul, bandajat la cap.

Ochii lui — mai fioroși acum — tresăriră imperceptibil.

— Mai adu mi o litră de spumă!

Bău grăbit, după obicei și apoi rămase cu ochii pironiți la un borcan, undeva, unde înotau câțiva pești.

În prăvălie clienții își sorbeau fără încetare, în liniște, băuturile lor.

De când intrase Mitu Cătea vorbeau cu mâna la gură, cu teamă.

Numai copilul dela teighea — frumos și bucalat — făcea un contrast neobișnuit în tabloul acesta.

Când a intrat Oanță, negricios și indelat, l-a văzut toată lumea, afară de Mitu.

— Nea Mitule, a venit Oanță — spuse unul.

Mitu Cătea s'a întors. L'a privit răbdător, pe Oanță, care bea, în picioare, la teighea.

Nu l-a strigat. A așteptat până ce Oanță s'a întors singur cu fața spre el și i-a făcut semn cu mâna.

— Bună seara, nea Mitule, nu te văzusem, spuse Oanță zămbitor și se așeză alături la masă.

După ce s'au privit câteva timp, Mitu Cătea spuse deodată:

— Mă, Oanță, tu te dai la femeia mea!

Uimit Oanță lasă paharul de la gură.

— Ce vorbești Mitule? Cînți-a spus? — a mințit. Apoi înveselii: — și-a bătut joc de tine!

— Mă, Oanță, tu te dai la femeia mea!

— Să mă bată Dumnezeu, nea Mitule, dacă e adevărat. Eu ți-aș spune, doar nu e nevasta ta. Tu știi că eu duc traf cu jidoavca. Uite, am fulgi în cap. Ce sunt nebul, să-mi mai iau altă belea!

— Oanță, îți rup gura, — minți, mă, ticălosule!

— Ei, și ce faci pe ne...

N'a sfârșit vorba, deoarece pumnul uriaș al lui Mitu Cătea îl doborăse de pe scaun.

Apoi, rălgerător, simplu, cuțitul a răsărit în mână.

— Mamă! țipă copilul de la teighea.

Mitu Cătea ridică puțin capul, apoi dând drumul lui Oanță care se înălța buimăc, ieși afară din cârciumă și dispăru.

Afară era besnă.

— Doamne, Maica Domnului, ajută-mi! Fă-mi, Doamne, copilul sănătos și pe mine iartă-mă, Maica Domnului!

În genunchi, în fața unei icoane afumate, se ruga o femeie, tânără încă dar pe fața căreia nenorocirile — notan — lăseseră urme.

În odaia mizeră în care locuia, cu fetița ei bolnavă, de șase-sapte ani, soarele intra numai pe o îngustă fereastră. Alt soare, altă bucurie nu aveau!

Fetița ei se mbolnăvise de vre-o săptămână.

Avea tifos. Femeia tremura, plângea, nu mânca nimic. Acum se ruga.

Era liniște. Se auzea doar respirația grea, hărăitoare, a micuțel bolnave.

Atunci s'a deschis ușa.

Odată cu frigul, a intrat Mitu Cătea.

Femeia l-a privit în tăcere, nemirată.

Și-a șters doar ochii.

— Nu face gălăgie Mitule, că mi-e fetița bolnavă!...

— Ascultă, femeie, tu te dai la Oanță!
— Ești nebun, Mitule, ești nebun. Mi-e fata bolnavă, vai de capul meu! Mă mai pot gândi eu la voi?

— La voi? tună Mitu Cătea — Taci, mă, nebune, te știu eu, ești nebun!...

Du-te; vino aldată.

S'a repezit la el, fără să-și dea seama și i-a pus mâna, uscată, pe gură.

Mitu Cătea a trântit-o jos. I s'a ridicat puțin rochia petecită. Lui i-a fost deajuns.

S'a aruncat asupra ei lacom. Ea plângea și se sbătea, tmbrâncindu-l mereu.

Mitu i-a pus mâna în gât și a strâns.

— Mamă! scânci fetița bolnavă.

Uluit, Mitu Cătea, tremurând, i-a dat drumul S'a sculat. Inalt. Cât casa. S'a năpustit la ușă. A deschis-o cu forța și a vrut s'o trântască la fei. S'a răzgândit apoi. A închis-o încet, cu mâna tremurândă. A făcut o cruce mare. Și a plecat în noapte.

Nicu Marin Spiroiu.

Predau imediat restaurant „Monte-Carlo” din Brașov, Cuza Vodă 19, vad excelent, brevet, edecuri. Informațiuni la etaj între orele 2-4 p.m. 590 2-2

Salonul de croitorie „MARGARETA” s'a mutat în str. Sft. Ioan 16. 553 4-9

la banca „Furnica” și alții. Capitalul societar la înființare a fost de 50.000 cor., ridicat în 1910 la 150.000 cor., după războiu ridicat în 1924 la 300.000 lei, în 1928 la 1.000.000 lei, în 1929 la 3.300.000 lei, iar în anul 1935 și 1936, prin fuziunile făcute cu banca „Șinca” din Șinca-veche, banca „Măreia” din Vad, „banca „Venețiana” din Veneția de jos, „banca de păstrare” din Comăna de jos, banca „Armonia din Șinca” și banca „Făgărășana” din Făgărăș, capitalul societar al băncii se urcă la 8.000.000 lei. În decursul erei maghiare până la Unire, a donat pentru scopuri culturale și de binecuvântare peste 400.000 lei. Nu este membru în biserică, școală, bibliotecă, în acest ținut să nu se fi împărtășit din coita filantropică, să dădea an de an din veniturile băncii. Conform statutelor se aloca totdeauna 5—10% din venitul net anual, pentru scopuri culturale.

Cu ajutorul băncii „Șercaia” s'au putut cumpăra peste 200 hectare de pământ din mănăstirile Șașilor și prin creditul acordat țăranilor acest pământ trecut în mâini românești. Nu mai înzistăm asupra faptului, că înainte de războiu, contribuia în mod indirect cu o parte din salariul învățătorului, care era plătit de Roșcaia gr. catolici din Șercaia; aceasta pentru a se putea menține școala românească, fiind în Șercaia și o școală unghurească.

Duminecă, în 23 Octombrie a. c., adevărat exact la 35 de ani de la înființare, această bancă a luat o adunare generală extraordinară, și după ce își mărise deja sfera de activitate prin inițiativa făcută, deci de acum înainte își mute sediul central la Făgărăș; rămânând aici la Șercaia numai o sucursală. Deși, prin conversiune a pierdut mai mult de jumătate din fondurile speciale și de rezervă, cu toate acestea în ultimii ani și-a creat o rezervă de 3.300.000 lei, cu rezervă pentru dubioase lei 1.014.000, iar deosebit un fond de pensii de 780.000. Venitul anual trecut a fost de lei 388.000, în plus amortizări de 400.000 lei la imobile. Are o casă cu etaj în Șercaia în centrul comunei, în Cincu deosemena o casă cu etaj, iar în Făgărăș în piața cea mare o casă cu etaj, unde se va muta acum. Valoarea acestor imobile reprezintă azi o avere de peste 3.000.000 lei, deși la bilanț nu sunt luate decât pe jumătate. În ciuda crizei financiare de azi plătește pe deponenți regulat, și a ajuns să dea împrumuturi noi, cari să cifrează astăzi la 5.000.000 lei (cinci milioane lei).

Depunerile noul sunt în creștere, deși e bancă de pe sate; deși e lipsă de numerar, încrederea sporește, depuneri având un milion șaptesute mii lei. Directorul acestor bănci este astăzi d-l Vasile Bărsan care și-a început cariera la această instituție financiară mai întâi ca funcționar, iară mai apoi dânsul fiind un timp mai îndelungat contabilul acestei bănci. Casierul băncii centrale de până acum, este de un timp mai îndelungat d-l Vicențiu Prună.

Banca „Șercaiana” pe timpul erei maghiare a avut un rol important în viața culturală și economică a satelor românești din jur și acum, după războiu cu toată criza financiară, s'a putut menține. Acum își mută sediul la Făgărăș și de aici înainte doar numele va mai aminti celor cari ne vor urma, că această bancă, s'a născut, a crescut mare și a trăit ani mulți, în târgușorul nostru Șercaia.

Valerin Crișan.

Nu cetați gazete vrăjmașe intereselor neamului.

Dr. Nicolae Vecerdea
Consilier onorific la Inalta Curte de Casație,

în etate de 77 ani, după scurte și grele suferințe, în ziua de Sâmbătă, 5 Noembrie a. c. ora 13, fiind împărtășit cu sf. Taine. Inhumarea a avut loc în ziua de Luni, 7 Noembrie 1938, ora 15, din biserică catedrală ortodoxă din Sibiu în cimitirul central din loc.

Dormi în pace, suflet nobil!
Sibiu, la 5 Noembrie 1938.

In veci neconsolații: *Maria*, soție; *Valeria, Dora, Vioreca, Jenny, Florica și Ionel*, copii; *Ileana*, noră; *Michel Hausner și Căpitan Costescu*, gineri, familiile: *Candid Mușlea, Constantin Mușlea, Ecaterina Pittiș* și alte rude, cu durere în suflet, anunță încetarea din viață a mult iubitului lor

Ioan Murăroiu

fost funcționar superior al Băncii „Albina”

în etate de 68 ani, decedat în dimineața zilei 8 Noembrie.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor ridica din Capela ortodoxă din Groaveri, în ziua de 10 l. c. ora 3 d. m. și se vor depune spre vecinică odihnă în cimitirul de lângă Capela.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Consiliul de administrație al Băncii populare „Brașovul” aduce la cunoștință încetarea din viață a merituosului său președinte

Ioan Murăroiu

Inmormântarea va avea loc Joi la ora 3 p. m. din Capela din Croaveri în cimitirul din Groaveri.

Defunctului îi vom păstra o vecinică și recunoscătoare amintire.

Nr. 5410—1938.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 7461—1938 a judecătoriei de ocol Brașov în favoarea reclamantului Imbre Vasile Brașov repr. prin avocatul Ioan I. Moga Brașov, pentru încasarea creanței de 728 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 12 Nov. 1938, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov Str. Zizlului Nr. 13, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilă de casă și aparat de radio în valoare de 9700 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, la 6 Oct. 1938.

600 1—1 *Fomino* portărel

DE INCHIRIAT 1—2 camere mobilate. Alea Principesa Elena 22 parter. 594 2—0

Lorobantul
FAB. NAȚIONALĂ DE PRODUSE TEXTILE S.A.
BRAȘOV, STR. REG. CAROL 19. TEL: 95.

PRINCIPIUL NOSTRU ESTE:

Servirea D-vs. în modul cel mai conștiincios, după gust și conveniență. Bogatul asortiment IN NOUTĂȚI DE TOAMNĂ ȘI IARNĂ, cu stofe egale de bune cu cele engleze, vă dă posibilitatea de a găsi la noi CEEA-CE CĂUTAȚI.

599

1—2

Manifestație artistică.

Azi Concertul

corului Bisericii „Sf. Adormiri” din Brașov.

Durere, Brașovul românesc artistic, a cam amuțit de o vreme. Cu atât mai mare e bucuria că astăzi Mercurii, la orele 9 seara, scena sălii de teatru „Astra” din loc se va lumina pentru a cuprinde o nouă manifestație artistică românească.

Corul Bisericii „Sf. Adormiri” din Brașov-Cetate, sub conducerea apreciatului și neobositului prof. Mihail Rebeciug, aranjează, după o pauză destul de lungă de manifestație artistică românească, un concert, cu un program ales și variat.

Primă parte a programului e formată din diferite bucăți artistice; partea a doua conține arii naționale, executate de d-na Lucia Voina și d-nii: *Teofil Căliman, Fl. Gămulea și Ion Răzlog*; partea III-a a programului: arii populare.

Indemnăm publicul românesc să nu uite că e o datorie românească a sprijini astfel de manifestații, încurajând în felul acesta jertfa și eforturile celor ce prin munca lor fac cinste neamului.

Biletele se găsesc de vânzare la librăria „Cartea Românească” iar seara la casă.

BULETINUL POLIȚIEI

Moldovan Irmie, șofer din serviciul fabricii I. A. R., a reclamat Chesturii că în noaptea de 5 spre 6 Nov. a. c., când venea cu o camionetă între Polana Tapului și Timișul de jos, autorii necunoscuți i-au furat mai multe haine și mobilier. Se cercetează de Biroul Judiciar.

Remenyik Kurt din str. Mihail Weiss Nr. 11 a reclamat că autorii necunoscuți în seara zilei de 5 Noembrie a. c. i-au furat bicicleta, marca Ideal, Se cercetează de Biroul Judiciar.

D-na Maier Elisabeta din str. Hirscher Nr. 15, a reclamat că autorii necunoscuți în seara zilei de 6 Noembrie a. c. între orele 7—7.30, în lipsa ei de acasă, s'au introdus în locuință prin chei potrivite, pentru a fura. Fiind însă surprinși, au dispărut. Se fac cercetări de Biroul Judiciar.

CINEMA „ASTRA”

Dela 12 Noembrie

VRAJITORUL BUNEI DISPOZIȚII
REGIZORUL NEINTRECUT

GEZA von BOLVARY

a realizat filmul muzicii, râsului nesfârșit și al dragostei

MI-A FUGIT MIREASA

Muzică și dragoste — Dragoste și muzică
Cu: **ANNY ONDRA, HANS SOHNKER**

Muzica: Franz Doelle. Complectare: Radstadt în munții Tauern

D-l Lt. Gh. Pop din str. Toma Ionescu 11, a surprins pe țigăncile Lina Stana și Ciurar Ioana, pe când vroiau să deschidă ușa locuinței, cu intenția să fure. Țigăncile au fost înalțate Chesturii unde Biroul Judiciar face cercetări.

Ieri dimineața a fost găsită căzută în nesimțire, o individă necunoscută de circa 25 ani. Numita a fost transportată la spitalul G. Mărzescu, unde s'a constatat că a băut o cantitate de somnalin încercând să se sinucidă. Fiind în stare gravă, nu s'a putut interoga.

A fost înalțat Chesturii pungașul de buzunare Avram Alexandru din București, care a fost aflat în gara Brașov. Se fac cercetări de Biroul Judiciar cu privire la furturile săvârșite în ultimul timp.

Publicație

Administrația de Incasări și Plăți—Brașov, ține licitație publică în localul său, camera 106, în ziua de 24 Noembrie a. c. orele 10 dimineața, cu oferte închise și sigilate, în conformitate cu dispozițiunile art. 98—100 din Legea Contabilității Publice, ce constă din următoarele lucrări:

1. Confecționarea ghișeelor dela serviciile Cancelariei Administrației, pentru care concurenții vor trebui să îndeplinească condițiunile Inaltului Decret Regal Nr. 1069—938.
 2. Lucrări de zidărie, pentru repararea camerei Corpului de Gardă a grănicerilor, aflată în subsolul Administrației.
 3. Reparațiile de zidărie pentru coșurile Palatului Administrației.
- Garanția provizorie este de 5% asupra valorii devizului, care este fixat de Minister, pentru lucrarea dela punctul 1,

iar pentru celelalte se va fixa în ziua licitației.

Pianurile și devizele estimative se pot consulta în toate zilele de lucru, între orele 8—1 a. m. în Biroul Administrației Financiare Camera Nr. 106.

Administrator financiar,
507 1—1 *Florin Crișan.*

Avis

Domnii membrii ai Asociației pentru sprijinirea învățăcelor, sodalilor și meseriașilor români „Avram Iancu” sunt invitați a lua parte la obicinuitul parastas întru memoria generoșilor ei binefăcători *Mihail și Eliza Stroescu*, precum și a tuturor membrilor răposați.

Parastasul se va oficia *Duminecă 13 Noembrie a. c.*, în biserică Sf. Adormiri din Cetate, imediat după serviciul religios.

Domnii membrii sunt rugați a-se întruni la ora 10 a. m., la sediul Asociației, Piața Libertății 27, de unde vor porni în corpore la biserică.

Comitetul.

APARATE DE RADIO SEIBT, SABA

in rate convenabile
Materiale electrice
„NORIS”

la
W. DEPPNER
Str. Mihail Weiss, 6
Telefon 12-74

598 1—4

IOAN MURAROIU

După o boală grea, care de mult l-a silit să-și părăsească munca, pe care o iubea și prietenii la cari ținea, Ionuță Murăroiu rămăsese prizonier al liniștei, retras și reținut în căminul familiar.

Știam că suferința nu-l e ușoară. Îl așteptam totuși să-l mai vedem între prietenii la cari ținea și cari țineau la el. Soarta însă a voit altfel. Poate că, îndurată de a-l scăpa de chinuri, eri Marți, l-a dăruit liniștei de veți.

S'a stins, spre durerea tuturor cari l-au cunoscut, l-au iubit, l-au stimat.

După o muncă de pilduitoare

stăruință și cinste în serviciul Băncii „Albina”, trecuse la pensie. Dorul de muncă însă și îngrijorarea susținerii familiei nu l-au lăsat să odihnească. A rămas și pe mai departe om al muncii, conducând în ultimul timp Banca populară „Brașovul”, în calitate de președinte.

Azi, după 68 de ani de viață, dedicată muncii intensive, a trecut în lumea celor scăpați de durerile pământești.

Indureratei familii îi dorim putere pentru a putea suporta greaua lovitură, iar celui plecat locul meritat în împărăția odihnei vecnice.

Odihnește în pace, dragă Ionuță

Trei discursuri Berlin - Londra - Moscova

Glasuri autorizate din trei puncte de marcă ale Europei și a trei figuri reprezentative ale puterilor respective, au arătat zilele acestea, - fiecare în felul său, - modul cum privesc desfășurarea politicii internaționale în legătură cu pornirea furtunoasă a înarmărilor de azi.

La Weimar, în Germania, Führer-ul a rostit la congresul partidului național-socialist, un discurs, în care, deși n'a adus fapte noi în politica externă, a făcut totuși declarații care merită să fie subliniate.

După ce a preamărit armata și națiunea germană, cancelarul Hitler, trecând pe planul politicii internaționale, s'a pornit cu vehemența-i cunoscută împotriva oamenilor politicii britanice cari atacaseră politica Germaniei. Și luând în primul rând la țintă pe d. Winston Churchill, - pe motiv că acesta ar fi spus că „după a sa părere, poate fi suprimat regimul, actual din Germania, folosindu-se pentru aceasta unele elemente germane, adică emigranții” - d-l Hitler a declarat: „dacă d. Churchill ar avea mai puțin contact cu acești trădători de patrie și mai mult contact cu adevărații Germani, adică cu cei național-socialiști, și-ar da seama de nebunia argumentării sale”.

„In situația de azi - a spus Führer-ul - Germania trebuie să se înarmeze intelectual, moral și material... Dar, - a mai adăugat d-sa: - „Germania este gata să dezarmeze cu condiția ca înainte să se producă dezarmarea ațătătorilor de război.” Era natural, ca declarațiile Führerului să stârnească enervare la Londra, de unde a și pornit răsunetul prin glasul d-lui Churchill.

„Cancelarul Hitler - a spus d-l Churchill - se înșală dacă crede că eu nu mă întâlnesc cu germanii național-socialiști cari vin în Anglia. Dimpotrivă, numai în ultimul an am întâlnit, la cererea lor, pe d-nii Bohle, Henlein și pe Gauleiterul orașului Danzig. Toți aceștia știu că la fel ca și cei mai mulți englezi, nu doresc nimic mai mult decât să vadă o Germanie fericită și pașnică în Europa. Franța și noi vrem să trăim în pace alături de Germania. Aceste țări sunt însă hotărâte a fi în stare să-și apere drepturile și vechea lor civilizație”.

Aceasta e discuția între Berlin și Londra.

Tot Duminecă a vorbit și Moscova. La ședința festivă cu prilejul celei de a 21-a aniversări a regimului sovietic în Rusia, d-l Molotov, președintele consiliului comisarilor

poporului, a pronunțat un mare discurs, în care analizând situația internațională, a spus că războiul între statele imperialiste a și început virtualmente, pe o întindere uriașă, dela Gibraltar până la Shanghai.

Peste o jumătate de miliard al omenirii - a continuat d-sa - „se află în stare de beligeranță. Acordul dela München n'a potolit, ci, dimpotrivă, a aprins încă și mai mult poftele statelor agresoare. Uniunea Sovietică nu ia, și nu va lua parte în acest război al intereselor statelor capitaliste. Uniunea Sovietică n'are nicio pretenție

Adunarea generală a „Casinei Române”.

Adunarea generală a „Casinei Române” din Brașov, ținută luni seara, la care au luat parte numeroși membrii, a fost deschisă de președintele Casinei R. d-l inginer I. Ioniță printr-o cuvântare, în care a arătat în liniiamente generale activitatea Comitetului Casinei în ultimii 2 ani de zile, în care timp nu se ținuse nici o adunare generală, precizând unele rezultate obținute. D-sa amintește între altele frumoasa manifestație organizată cu prilejul serbării Centenarului Casinei, care a fost onorată cu înalta prezență a Majestății Sale Regelui și care a constituit o serbare impresionantă de înfrățire românească.

În continuare expune lupta dusă pentru câștigarea localului „Casinei” amintind greutățile întâmpinate și mulțumind în special d-lui col. V. Nanu, care a știut să soluționeze această problemă atât de mult trăgănată (aplauze). Aduce un pios omagiu membrilor decedați în cursul ultimilor doi ani, iar adunarea păstrează un minut de tăcere. Relevă în această privință în special personalitatea lui dr. N. Garoiu, cel mai vechi dintre membrii, decedat zilele trecute, arătând frumoasa activitate depusă pentru propășirea Casinei și a elementului românesc din Brașov.

Mai arată rolul avut de comitetul de conducere în inițiativa pentru creșterea blocului românesc din ocazia alegerilor municipale din 1937, care a avut răsunet în sufletul tuturor românilor conștienți.

Urmează citirea Raportului comitetului, raportul cenzorilor, cari se aprobă dându-se descărcare vechiului comitet.

După ce se schitează în linii generale proiectul de buget pe anul 1939, d-l președinte de-

teritorială, dar nu va ceda nici un petec din pământul său. Incidentul recent dela frontiera muncurliană este o dovadă elocventă. Cel carl, ca japonezii, ar dori să încerce care va fi politica Uniunii Sovietice față de agresori și cari sunt calitățile combative ale armatei Sovietice, să încerce. Poftim!!!”

O comparație între cele trei discursuri ar lăsa impresia că toți oratorii, împreună cu țările lor, nu ar dori decât pacea și că toți sunt pătrunși de tăria, pe care se razimă și va trebui să se razime singuranța țărilor lor. De aici rostul febrilității înarmărilor, cari nu ar fi inspirate decât de dictonul „si vis pacem para bellum.”

În contra cui să te înarmezi însă dacă pacea e dorită de toți? Aici răspunsul tace. Căci pacea dictată de tun și de puști, e opera războiului, care împarte pe beligeranți în învinși și învingători. Și ca să nu ajungă în categoria celor din urmă, fie care țară trebuie să-și asigure existența pe propria-i tărie. Numai cel tare e temut.

Difficultățile unei înțelegeri, pe care se părea că o promite München-ul, sunt încă multe și grele. Și formează mari piedici în calea dezarmării sau a limitării înarmărilor.

Concluzia e ușor de înțeles: întărește-te ca să fi tare și în caz de nevoie să poți face față, să poți ține piept.

Ca încheiere credem că e lămuritoare observația unui ziar francez:

„Dacă Führer-ul vrea dezarmarea celor cari ațătă la război, de ce nu renunță oare să mai țină discursuri?”

clară, că actualul Comitet își depune mandatul, urmând a se proceda la o nouă alegere.

Cu unanimitate adunarea alege pe trei ani noul Comitet, în următoarea compunere:

Președinte: Ing. Ion Ioniță.
Vicepreședinți: Dr. P. Nistor, Aurel Precup.

Director: D. Marcea.
Casier: Prof. Dragoș Navrea.
Secretar: Aurel Comanescu.
Juriscons.: Dr. Silviu Ungur.
Administrator: E. Bologa.

Membrii în comitet: Dr. Tiberiu Brediceanu, Gheorghe Cutaș, dr. C. Moga, col. Const. Voinea, col. V. Nanu, col. N. Strat, cons. Virgil Bilciușescu, Ionel Ciurea, dr. I. Moșoiu, dr. Valeriu Stinghe, dr. D. Borșan, I. Pricu.

Cenzori: Ionel Baboie, Gheorghe Curcă, dr. Șt. Popovici.

Președintele nou ales mulțumeste adunării generale în numele Comitetului pentru încrederea arătată și asigură adunarea de devotamentul cu care acesta își va îndeplini misiunea, dând „Casinei Române” prestigiul, la care are dreptul ca instituția de cultură românească cea mai veche din Brașov și de organ de concretizare a năzuințelor societății românești în acest frumos oraș al țării noastre. Declară apoi adunarea generală închisă.

As.

Incercare de furt

A fost prinsă în podul casei d-lui inspector Roșculeț din str. Iuliu Maniu Nr. 40, țișanca Mitru Terezia care după ruperea lacătului a pătruns în pod cu intenția de a fura. Numita a fost eliberată dela Penitenciarul Brașov în ziua de 7 Noemvrie a. c. unde a executat o condamnare de 7 luni corecție. Se fac cercetări de Biroul Judiciar.

„Emigrația” Ungurilor

Mormântul care înghite o națiune

Vestitul sociolog maghiar Kovács Imre a tipărit zilele acestea la Budapesta o nouă lucrare asupra tragicelor stări sociale din Ungaria.

Recenta carte a d-lui Kovacs Imre poartă titlul: „Emigrația” („A kivándorlás”), Editura Cserepfalvi, Budapesta, 1938.

În partea primă a „Emigrației” d-l Kovacs Imre destăinuiește cauzele desmembrării Coroanei Sfântului Stefan și răscolirea poporului maghiar pe toate continentele globului.

Emigrația ungarilor a fost determinată de latifundiarismul medieval maghiar, care s'a menținut în Ungaria, până în zilele noastre. Între anii 1880-1913, latifundiiile prinților, grofilor, baronilor și nemeșilor unguri au alungat peste Ocean, în Statele Unite și în America de Sud, aproximativ 2.000.000 de proletari agrari maghiari, cari nu mai găseau o bucată de pământ și de pâine în țara lor, unde marile proprietăți ocupau 50 la sută din totalul teritoriului Ungariei. Nobilimea conducătoare și latifundiară a preferat să lase frâu liber acestei emigrații, în loc de a da pământ milioaneilor de proletari agrari, cari trăiau în aceiaștate de iobăgie, ca și înainte de 1848. De teama unei noi revoluții, în studiul lui Doja, nobilimea a pus la dispoziția țărânilor emigranți, pe gratis, vapcare engleze și germane, numai ca aceasta să ia drumul oceanului.

După războiul mondial nobilimea maghiară a urmat aceeaștate politică agrară, ca aceea dintre anii 1860-1913. Ungaria a rămas tot o țară latifundiară, în care marile proprietăți ocupă și astăzi 50 la sută din totalul teritoriului țării. Politica emigrației proletariului agrar maghiar a fost practică și pe mai departe. În 1937 prințul latifundiar Albrecht de Habsburg a făcut o călătorie în America de Sud, unde a studiat posibilitățile de colonizare ale proletariului agrar din Ungaria. După cum el însuși a declarat gazetarilor, scopul călătoriei era următorul: „Călătoria mea a fost determinată de necesitatea întocmirii unui studiu asupra coloniștilor în America de Sud. După cum m'am ocupat mai intens de problema: unde s'ar putea realiza colonizări favorabile de maghiari, în America de Sud?”

În continuare, d-l Kovacs Imre constată cu amărăciune, că nobilimea latifundiară se ocupă de problema colonizării elementului de baștină maghiar, în loc să-l creeze posibilități de trai, printr-o radicală reformă agrară a latifundiilor, care ocupă jumătate din teritoriul țării.

Emigrația aceasta a maghiarilor, care este provocată de o structură socială subredă și de incoștiența nobilimei conducătoare, d-l Kovacs Imre o numește cu drept cuvânt: „mormântul, care înghite o națiune!”

În anii de după război, nobilimea maghiară își mai intenționează să colonizeze încă un milion de proletari agrari maghiari, în țările Americii de Sud și pentru realizarea acestui proiect, guvernul din Argentina a trimis un specialist, care să studieze problema la fața locului.

În timp ce nenorociții țărani unguri iau drumul Oceanului, din cauza lipsei de pământ, prinții și conții unguri dispun de moși imense, dintre care d-l Kovacs Imre citează exemple următoare:

Prințul Eszterházy Pal are latifundii în hotarul a 158 de comune, în mărimea de 223.000

jugăre cadastrale; prințul Fejéty Gyrörgy are latifundii în hotarul a 36 comune și în mărimea de 69.400 jugăre cadastrale; contele Eszterházy Nori are latifundii în hotarul a 20 comune și în mărimea de 56.000 jugăre cadastrale, etc. etc.

Lista acestor mari latifundiați este nesfârșită - arată scriitorul Kovacs Imre.

Iată deci, cum trăiesc țărani unguri în propria lor patrie care a ajuns să fie socotită de cea mai proletară și în acelașt timp, cea mai medievală țară din Europa.

Mărturisirile d-lui Kovacs Imre asupra subredei organizației sociale a maghiarismului sunt deadreptul uluitoare și impresionante. Noi regretăm, că spațiul nu ne permite a instala mai mult asupra lor.

„Observator”.

Informații

D-l Istrate N. Micescu, decanul primului barou al Țării, a fost proclamat Duminecă delegat al Corpului în Consiliul permanent al Uniunii Avocaților din România.

Fostul ministru al afacerilor streine a ținut să afirme cu ocel prilej, că rămâne luptătorul neînfricat pentru românizarea barourilor, promovând necontentidela națională, înălțarea prestigiului și purificarea Corpului de avocați de elementele indesezirabile.

Cununie. Duminecă în 13 Nov. la orele 6 p. m. va avea loc în Biserica ort. din comuna Poiana Sărată cununia d-soarelui Valerica Rafiroiu cu d-l Ion Bulea. Nuni: d-na și d-l Dr. Pompiliu Nistor. Felicitări.

Dintr'o regretabilă omisiune articolului „Relațiunile franco-italiene”, apărut în numărul nostru (82) de Duminecă în traducerea colaboratorului nostru Ion V. T. Stănescu, a rămas nesemnat. Autorul acestui judicios articol este strălucitul ziarist francez și ilustrul om de Ștați d-l André Tardieu, fost în mai multe rânduri președinte de Consiliu de Miniștri și încercat prieten al României.

Facem astăzi această cuvenită rectificare.*

AVIZ. La tipografia „Astra” este un post vacant de legător de cărți român. Doritorii să se adreseze la Biroul tipografiei.

Examen de calfe și meșteri

Camera de Muncă din Brașov, aduce la cunoștința celor interesați, că examenele de calificare pentru obținerea cărților de calfe și meșter s'au fixat precum urmează:

- 1) În zilele de 9-13 Nov. 1938, modiste, pălărieri.
- 2) În zilele de 14-20 Nov. 1938, cofetari, turtari, bombonari.
- 3) În zilele de 21-26 Nov. 1938, blănari, cojocari.
- 4) În zilele de 28 Nov.-3 Dec. 1938, curelari.
- 5) În zilele de 5-10 Dec. 1938, tăbăcari.
- 6) În zilele de 12-17 Dec. 1938, măcelari, mezelari, mățari.

Toți candidații se vor prezenta în prealabil la Camera de Muncă (ușa Nr. 6) pentru a primi instrucțiunile necesare.

De vânzare una mașină de copiat acte marca „Rodertal” în stare bună. Informațiunile la Administrația ziarului. 3-0